Bhagavad Gita Chapter 12

श्रीमद्भगवद्गीता द्वादशोऽध्यायः (भक्तियोगः)

SHLOKA · श्लोक

1 एवं सततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते।
ये चाप्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः॥

Evam satata yukta ye bhaktas tvam paryupasate.
Ye chapy aksharam avyaktam tesham ke yogavittamah.

2 मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते।
श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततमा मताः॥

Mayy aveshya mano ye mam nitya yukta upasate.
Shraddhaya parayopetas te me yuktatama matah.

3 ये त्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तं पर्युपासते।
सर्वत्रगमचिन्त्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवम्॥

Ye tv aksharam anirdeshyam avyaktam paryupasate.
Sarvatragam achintyam cha kutastham achalam dhruvam.

4 संनियम्येन्द्रियग्रामं सर्वत्र समबुद्धयः।
ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूतहिते रताः॥

Sanniyamyendriya gramam sarvatra sama buddhayah.
Te prapnuvanti mam eva sarva bhuta hite ratah.

5 क्लेशोऽधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसाम्।
अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं देहवद्भिरवाप्यते॥

Kleshodhikataras tesham avyaktasakta chetasam.
Avyakta hi gatir duhkham dehavadbhir avapyate.

6 ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः।
अनन्येनैव योगेन मां ध्यायन्त उपासते॥

Ye tu sarvani karmani mayi sannyasya mat parah.
Ananyenaiva yogena mam dhyayanta upasate.

7 तेषामहं समुद्धर्ता मृत्युसंसारसागरात्।
भवामि नचिरात्पार्थ मय्यावेशितचेतसाम्॥

Tesham aham samuddharta mrityu sansara sagarat.
Bhavami nachirat Partha mayy aveshita chetasam.

8 मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय।
निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं न संशयः॥

Mayy eva mana adhatsva mayi buddhim niveshaya.
Nivasishyasi mayy eva ata urdhvam na sanshayah.

9 अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम्।
अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनंजय॥

Atha chittam samadhatum na shaknoshi mayi sthiram.
Abhyasa yogena tato mam ichchhaptum Dhananjaya.

10 अभ्यासेऽप्यसमर्थोऽसि मत्कर्मपरमो भव।
मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि॥

Abhyasepy asamarthosi mat karma paramo bhava.
Mad artham api karmani kurvan siddhim avapsyasi.

11 अथैतदप्यशक्तोऽसि कर्तुं मद्योगमाश्रितः।
सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु यतात्मवान्॥

Athaitad apy ashaktosi kartum mad yogam ashritah.
Sarva karma phala tyagam tatah kuru yatatmavan.

12 श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते।
ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम्॥

Shreyo hi jnanam abhyasaj jnanad dhyanam vishishyate.
Dhyanat karma phala tyagas tyagach chhantir anantaram.

13 अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च।
निर्ममो निरहंकारः समदुःखसुखः क्षमी॥

Adveshta sarva bhutanam maitrah karuna eva cha.
Nirmamo nirahankarah sama duhkha sukhah kshami.

14 संतुष्टः सततं योगी यतात्मा दृढनिश्चयः।
मय्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भक्तः स मे प्रियः॥

Santushtah satatam yogi yatatma dridha nishchayah.
Mayy arpita mano buddhir yo mad bhaktah sa me priyah.

15 यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नोद्विजते च यः।
हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः॥

Yasman nodvijate loko lokan nodvijate cha yah.
Harshamarsha bhayodvegair mukto yah sa cha me priyah.

16 अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः।
सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः॥

Anapekshah shuchir daksha udasino gata vyathah.
Sarvarambha parityagi yo mad bhaktah sa me priyah.

17 यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न काङ्क्षति।
शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्यः स मे प्रियः॥

Yo na hrishyati na dveshti na shochati na kankshati.
Shubhashubha parityagi bhaktiman yah sa me priyah.

18 समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः।
शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्गविवर्जितः॥

Samah shatrau cha mitre cha tatha manapamanayoh.
Shitoshna sukha duhkheshu samah sanga vivarjitah.

19 तुल्यनिन्दास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन केनचित्।
अनिकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो नरः॥

Tulya ninda stutir mauni santushto yena kenachit.
Aniketah sthira matir bhaktiman me priyo narah.

20 ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते।
श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेऽतीव मे प्रियाः॥

Ye tu dharmyamritam idam yathoktam paryupasate.
Shraddadhana mat parama bhaktas tetiva me priyah.

Text checked against: Gita Press, Gorakhpur: Shrimad Bhagavad Gita with shloka and Hindi translation (pocket edition, 1975 printing, publisher Motilal Jalan).
Meanings, audio and all scripts at nityapaath.com/bhagavad-gita-chapter-12/